

Świętosławskiego Wojciecha

Dzielnice: Białoleka

Osiedla: Tarchomin

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1981

Opis

Alojzy Wojciech Świętosławski (1881-1968) - inżynier technolog, biofizyk, fizykochemik, pionier termochemii. Urodził się w rodzinnym majątku Kiryjówka niedaleko Lubaru (ok. 50 km na południe od Żytomierza) na Wołyniu, po pożarze dóbr w 1883 roku zamieszkał wraz z rodzicami i bratem we wsi Karpowce koło dzisiejszego miasta Chmielnicki na Ukrainie. Był absolwentem 5. Klasycznego Gimnazjum na Pieczersku w Kijowie, później studiował na Wydziale Chemicznym Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Cesarza Aleksandra II, specjalizując się w technologii barwników i kolorystyki. Równolegle zaangażował się w działalność polityczną, wstępując w szeregi socjalistycznej Korporacji Studentów Polaków. W 1906 roku - po uzyskaniu dyplomu - odbył roczną służbę wojskową, po czym powrócił na swoją uczelnię, rozpoczynając tam pracę naukową. Od 1911 roku kierował Laboratorium Termochemicznym na Uniwersytecie Moskiewskim, rok później uzyskując prawo wykładania. W orbicie jego zainteresowań znalazły się m.in. związki dwuazowe, spalanie w bombie kalorymetrycznej, węglowodory aromatyczne, kwas azotowy, nitrozwiazki, aminy oraz związki siarki i fluoru. Po wybuchu rewolucji październikowej zdecydował się na powrót do Polski. Uczynił to 7 VI 1918 roku a wraz z nim przybyła tu spora grupa wysoko wykwalifikowanych emigrantów. Zamieszkał wówczas w kamienicy przy al. Szucha 23/25 a mianowany profesorem zwyczajnym i został szefem Zakładu Chemii Fizycznej Politechniki Warszawskiej, jednocześnie podejmując się prowadzenia wykładów na Uniwersytecie Warszawskim. Jego laboratorium fizykochemiczne służyło z badań nad zjawiskami krytycznymi, on zaś zapoczątkował nowe techniki pomiarowe - ebulliometrię, termometrię oraz tonometrię, samemu konstruując liczne aparaty potrzebne do przeprowadzanych doświadczeń. Specjalnie na potrzeby studentów przygotował też czterotomowy podręcznik chemii fizycznej. W latach 1919-20 oraz 1924-25 piastował obowiązki dziekana Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej, w roku akademickim 1928/29 był jej rektorem a do 1932 roku prorektorem. Założył Polskie Towarzystwo Chemiczne, był członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Polskiej Akademii Umiejętności oraz Akademii Nauk Technicznych. Od 1935 roku był senatorem RP a ponadto ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego w rządzie Mariana Zyndrama Kościałkowskiego a następnie Felicjana Sławoja Składkowskiego. Uhonorowano go Krzyżem Komandorskim oraz Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Polonia Restituta. Po wybuchu II wojny światowej został wraz z całym rządem ewakuowany do Rumunii, skąd w III 1940 roku wyjechał na naukowe zaproszenie do USA. Początkowo pracował w Pittsburghu, gdzie opatentował kilka wynalazków, m.in. konstrukcję pieca do koksowania i

półkoksowania a także kriometr dylatometryczny, następnie zaś był wykładowcą w Iowa City. Do Warszawy powrócił w 1946 roku i tu zajął się głównie pracą pedagogiczną, do 1960 roku kierując Katedrą Chemii Fizycznej Uniwersytetu Warszawskiego a także (do 1951 roku) Katedrą Chemii Fizycznej i Stosowanej PW. Piastował też obowiązki dyrektora założonego przez siebie Instytutu Chemii Fizycznej PAN. Był autorem około 400 publikacji specjalistycznych (m.in. "Metody rozdzielania i oczyszczania substancji", "Fizykochemia węgla kamiennego i procesu koksowania", "Fizykochemia smoły węglowej", "Azeotropia i poliazeotropia"), opatentował też prawie 50 wynalazków. Zmarł w Warszawie.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, Aleja Zasłużonych, 45 grób od strony zachodniej.

Ciekawostki

Stan obecny:

Bloki osiedla Tarchomin. Powstały od 1979 do końca lat 80 wg proj. Jerzego Androsiuka dla 30.000 osób.

Data nadania nazwy: 1981.01.05
